

מבוא לפילוסופיה של מדעי החברה

ד"ר ניקול דהאן
תשע"ד, סמסטר ב'
יום א' – 14.00-16.00

שעת קבלה: יום א' – 13.15 - 14.00 בתיאום מראש
E-mail: NDehan@gmail.com
טלפון: 02-6436663

הקורס
הקורס חושף את הסטודנטים לפילוסופיה של מדעי החברה.

מטרות הקורס

- הבנת הקשר שבין הפילוסופיה של המדעי החברה ומצב המחקר במדעי החברה ובעבודה סוציאלית
- מפגש עם דמויות מרכזיות שהותירו את חותמן בזכות רעיונותיהן הפילוסופיים
- הקניית המושגים הבסיסיים בשיח הפילוסופי של מדעי החברה

נושאי הקורס

- 1) איך אנו יודעים מה שאנו יודעים?
- 2) פילוסופיה של מדעי החברה: אונטולוגיה, אפיסטמולוגיה, קשרים, הכללה וערכים במדע
- 3) דמויות ביסוד ההתפתחות הפילוסופיה של מדעי החברה: קונט, דורקהיים וובר
- 4) בסיס החשיבה הפילוסופית במדעי החברה: פוזיטיביזם נטורליזם
- 5) המפל, הפוזיטיביזם הלוגי ומודל ההסבר דוקטיבי-נומולוגי והסתברותי-אינדוקטיבי
- 6) פופר, עקרון ההפרכה
- 7) קון, מהפכות מדעיות ושינויי פרדיגמה (Paradigms Shifts)
- 8) גירץ, אנתרופולוגיה, תרבות, סיפור ותיאור
- 9) הבניה (Constructivism) ופנומנולוגיה
- 10) פשרנות ביקורתית (Hermeneutics)
- 11) פילוסופיה של מדעי החברה ומקצוע העבודה הסוציאלית
- 12) פילוסופיה של מדעי החברה ויהדות

דרישות הקורס

- מטלה (חובה)
- מבחן (100%).
- חובת נוכחות כנוהל, (סטודנטית אשר תעדר יותר משלוש פעמים, מכל סיבה שהיא פרט ללידה לא תוכל לגשת למבחן המסכם).

חומר הקריאה מבוסס על פרקים נבחרים מהספרים הבאים :

בכלר, ז' (1985). **פילוסופיה של המדע**. תל-אביב: משרד הביטחון.

גירץ, ק' (1970, 1993). תיאור גדוש : לקראת תיאוריית תרבות פרשנית. בתוך **פרשנות של תרבויות**. ירושלים: כתר.

המפל, קרל גוסטב, הסבר במדע ובהיסטוריה. מופיע בתוך א. וינריב. **חשיבה היסטורית** : קובץ מאמרים בפילוסופיה של ההיסטוריה. ראה פריט ברשימה.

וינריב, א. (1987). **חשיבה היסטורית: קובץ מאמרים בפילוסופיה של ההיסטוריה**. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה

לוי, י'. (1991). **יהדות ומדע כחכמות משלימות**. ירושלים: הוצאת הספר התורני.

לוי, י' (1993). **מול אתגרי התקופה**, (לימודי חול: מדעי הרוח והחברה, עמ' 142-144). ירושלים: הוצאת הספר התורני.

מילר, ב' (2005). ומס קון והרציונליות של המדע. **גלילאו: כתב עת למדע ולמחשבה**, 88, 34-41.

פופר, קרל - מדע : השערות והפרכות. מופיע בתוך ז. בכלר. **פילוסופיה של המדע**. ראה פריט ברשימה. עמ' 1-23.

קון, ת. ס. (1987). **המבנה של מהפכות מדעיות**. תל-אביב: מפעלים אוניברסיטאיים להוצאה לאור.

- Goldstein, H. (1990). The knowledge base of social work: Theory, wisdom, analogue, or art? *Families in Society: The Journal of Contemporary Social Services*. January, 32-42.
- Hollis, M. (1994). *Philosophy of social science: An introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kondrat, M. E. (1992). Reclaiming the practical: Formal and substantive rationality in social work practice. *Social Service Review*. June, 237-255.
- Losee, J. (2001). *A historical introduction to the philosophy of science* (4th edition). Oxford, UK: Oxford University Press.
- Kourany, J. A. (2010). The Prospects for Philosophy of Science in the Twenty-First Century. In *Philosophy of science after feminism*. Oxford University Press.
- Kuhn, T. (1996). *The structure of scientific revolutions*. Chicago, Ill.: University of Chicago Press.